

nielsen | ADMOSPHERE

České děti jako čtenáři 2021

listopad 2021

Měření sledovanosti médií

Marketingový výzkum a analýza dat

Monitoring reklamy a mediální analýzy

Vývoj software pro práci s mediálními daty

METODIKA VÝZKUMU

METODIKA

Výzkum byl realizován prostřednictvím internetového sběru (CAWI). Respondenti jsou součástí Českého národního panelu, nebo jsou dětmi panelistů.

CÍLOVÁ SKUPINA

Obecná populace dětí ve věku 6–8 let a 9–19 let.

TERÉNNÍ SBĚR

Terénní sběr dat proběhl v době od 7. 6. do 30. 6. 2021.

VZOREK

Analýza dat byla uskutečněna na vzorku
mladší děti (6–8 let) - 517 respondentů
starší děti (9–19 let) - 1523 respondentů.

VÝBĚROVÉ ZNAKY

Výběrové a vážící kvóty: pohlaví, kraj, velikost místa bydliště a velikost domácnosti.
Váhy v intervalu (děti 6–8 let) 0,43–2,02.
Váhy v intervalu (děti 9–19 let): 0,43–2,00.

KVALITA

Dodržujeme standardy ESOMAR (European Society for Opinion and Marketing Research) a SIMAR (Sdružení agentur pro výzkum trhu a veřejného mínění).

JAK DĚTI TRÁVÍ VOLNÝ ČAS

Fenomén chytrý telefon

Nejčastěji využívaný, děti i dospívající na něm tráví nejvíce času

Na mobilu trávím víc času, než bych měl/a:

69 % starších dětí / 70 % dospívajících

Místo čtení knih před spaním trávím čas na mobilu

59 % starších dětí / 71 % dospívajících

Mám problémy se soustředěním

33 % starších dětí / 46 % dospívajících

Mediální vybavenost

Nejčastěji využívaná zařízení

6–8 let

70%

notebook a shodně smartphone

9–14 let

89%

smartphone

15–19 let

98%

smartphone

Základ: Celý vzorek

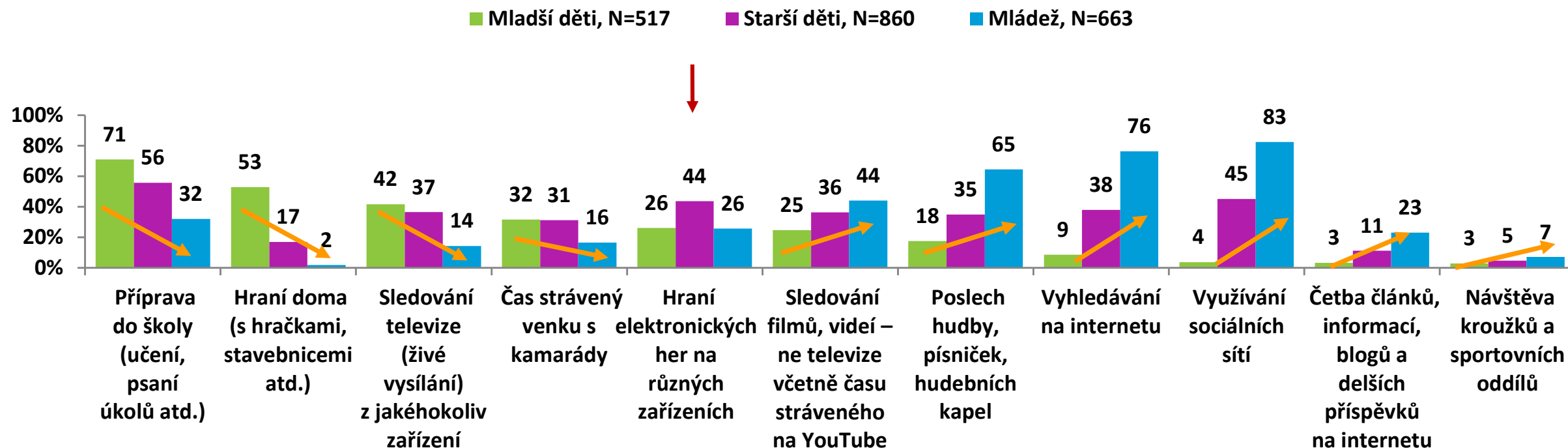
FREKVENCE MEDIÁLNÍCH AKTIVIT ROSTE S VĚKEM DĚTÍ

Děti ve věku 9 až 14 let hrají elektronické hry častěji než mladší děti a mládež

Jak často se věnuješ následujícím činnostem?*

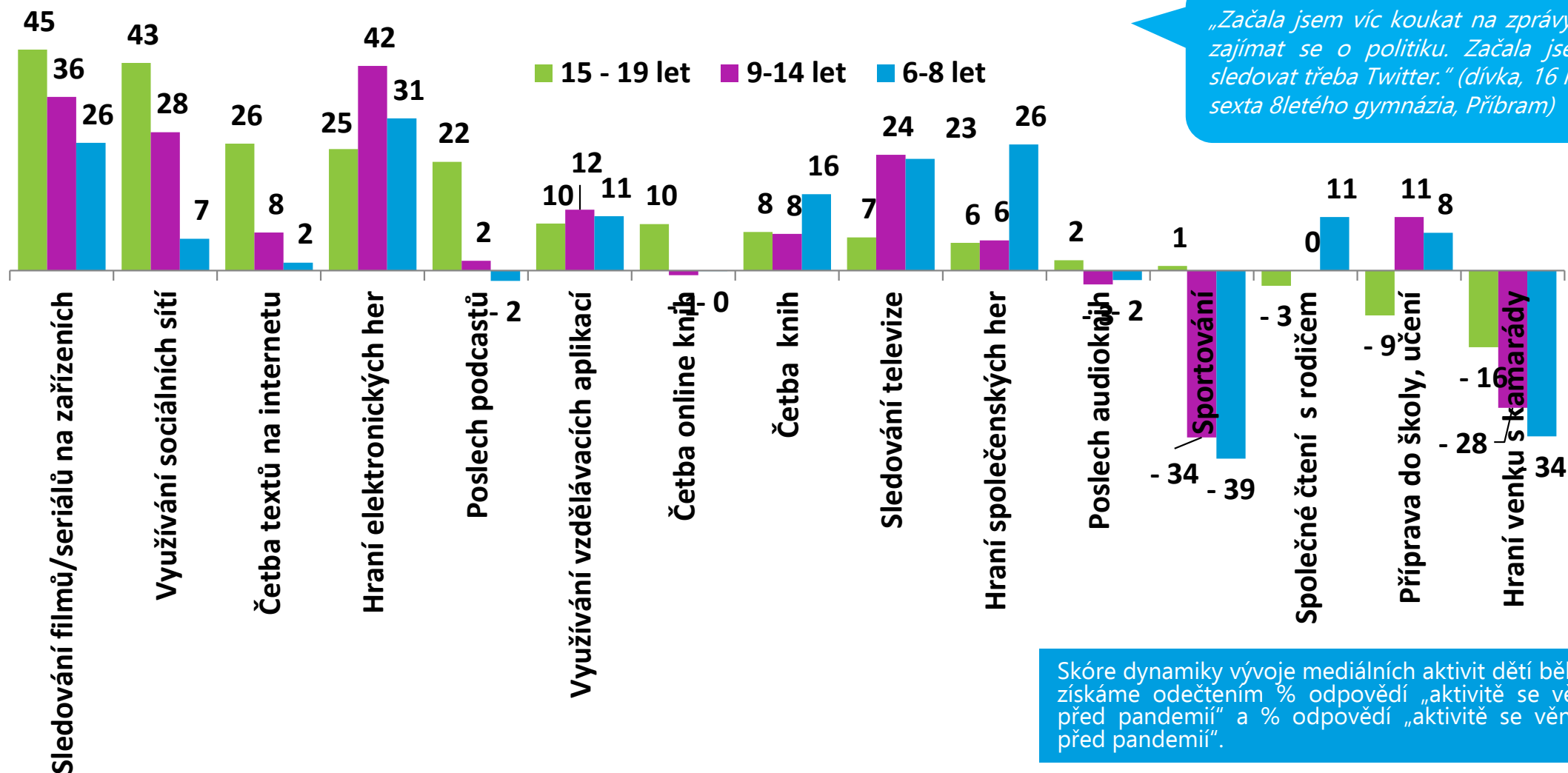
DENNĚ

Základ: Celý vzorek, N=různé

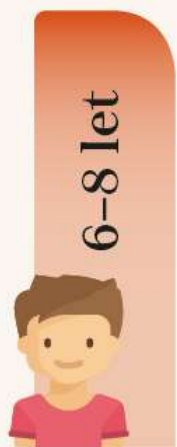
PANDEMIE ZVÝŠILA MEDIÁLNÍ AKTIVITY DĚTÍ I MLÁDEŽE

Skóre dynamiky vývoje volnočasových aktivit dětí a dospívajících během pandemie

NÁZORY RODIČŮ NA VOLNOČASOVÉ AKTIVITY

Aktivity, které považují rodiče pro děti za nejprínosnější...

Sportování

62% +8

Čas strávený s kamarády

59% +22

Návštěva kroužků

46% +2

Četba knih, prohl. časopisů

37% +3

„Když si to zaslouží – má hotové úkoly, něco nám přečte, tak pak může hodinu hrát.“

matka 7letého chlapce z 1. třídy, Pardubice

„Pravidla úplně nastavená nemáme, ale když už tam jsou hodinu, tak je to docela dlouho. My jsme ale na vesnici, tak pořád lítají venku.“

matka 8leté dívky z 2. třídy, Keřkov

... a naopak nejméně přínosné

Čas strávený na sociálních sítích

59% +14

Hraní elektronických her

49% +10

Čas strávený na mobilním telefonu

48% +6

92%

děti 6–8 let má nějak omezený čas pro zábavu na elektronických zařízeních.

Základ: Celý vzorek

ČTENÁŘSTVÍ

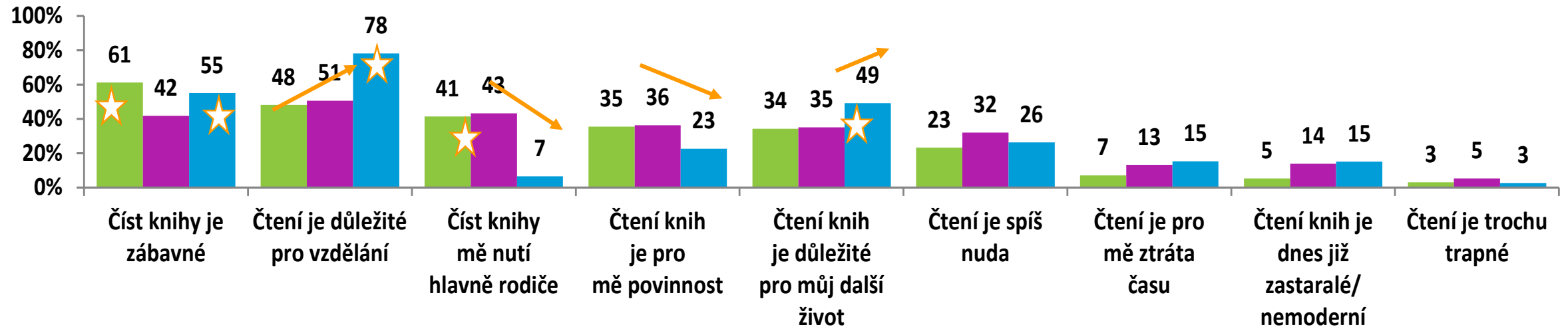
VE SROVNÁNÍ S 2017 SE ZVÝŠIL PODÍL DĚTÍ A ZEJMÉNA DOSPÍVAJÍCÍCH, KTEŘÍ OCEŇUJÍ VÝZNAM ČTENÍ PRO VZDĚLÁNÍ

Děti ve věku 6 až 14 let častěji uvedly, že je pro ně čtení **povinnost**, do které je nutí hlavně rodiče.

Co si myslíš o čtení knih?

Základ: Celý vzorek, N=různé

■ Mladší děti, N=517   ■ Starší děti, N=860   ■ Mládež, N=663

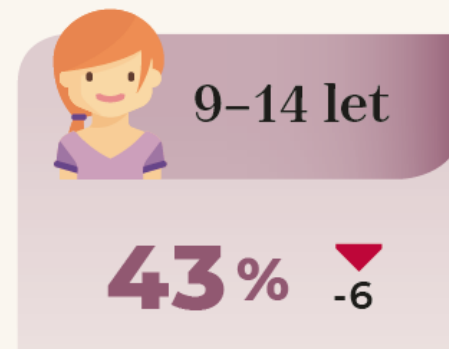
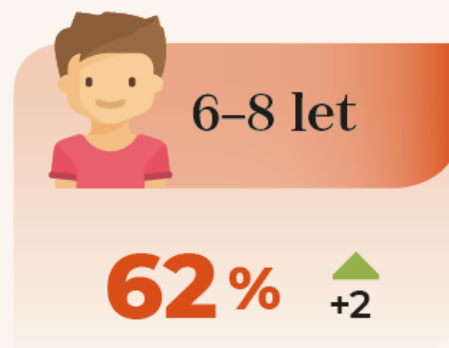
POKLES ČETBY ČASOPISŮ u starších dětí a mládeže
Podíl NEčtenářů z řad dětí 9-14 let se zvýšil ze 14 % na 28 %

STARŠÍ DĚTI A DOSPÍVAJÍCÍ PŘEČETLI ZHRUBA STEJNĚ KNIH ZA ROK JAKO V 2017

Podíl čtenářů, kteří čtou knihy několikrát týdně

Průměrný počet přečtených knih v uplynulém roce

Základ: Celý vzorek

„Ano, baví mě číst, ale víc mě baví pustit si video. Čtu tak středně.“

chlapec, 8 let, 2. třída,

„Když je dobrý film, tak si pak někdy přečtu i knihu, je v ní i něco navíc, co ve filmu nebylo.“

chlapec, 16 let, 1. ročník SŠ, Havířou

„Čtení mě baví, protože mi to jde, jsem mezi třemi nejlepšími čtenáři ve třídě.“

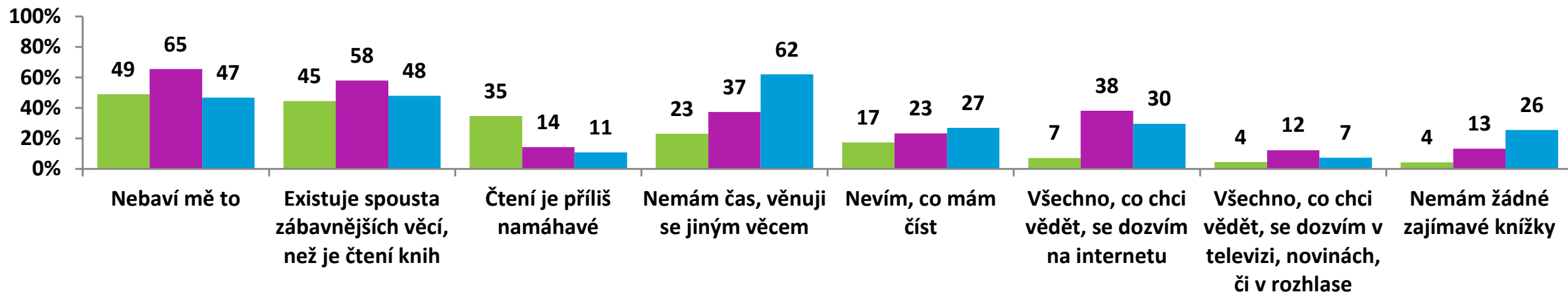
dívka, 8 let, 2. třída, Keřkou

DĚTI, KTERÉ MOC NEČTOU, TO NEBAVÍ, MLÁDEŽ NEMÁ ČAS, ČÁSTEČNĚ CHYBÍ I ZAJÍMAVÉ KNIHY

Proč nečteš častěji knihy?

Základ: Čtou knihy jednou za měsíc nebo méně, N=různé

■ Mladší děti, N=73 ■ Starší děti, N=299 ■ Mládež, N=335

NÁZORY RODIČŮ PODPORUJÍ VÝZNAM ČTENÍ KNIH

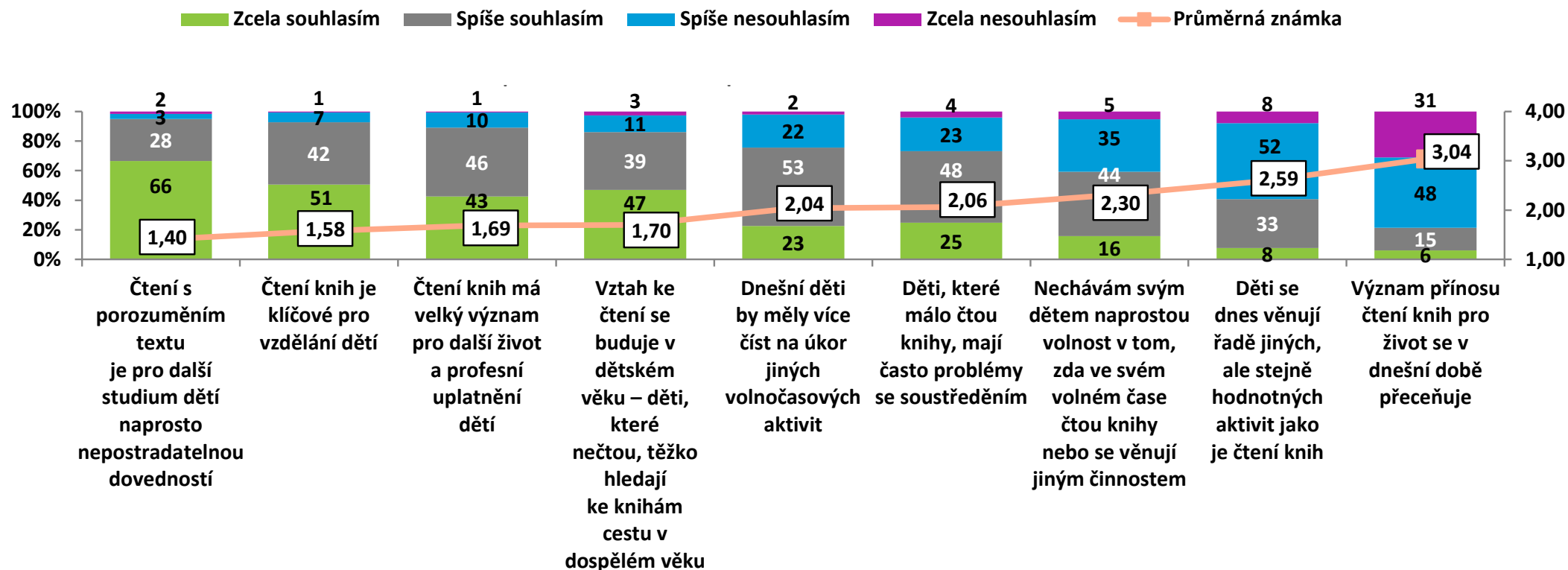
Méně rodičů ve srovnání s 2017 uvedlo, že děti se dnes věnují radě jiných, **stejně hodnotných aktivit, jako je čtení, význam čtení pro život se v dnešní době přeceňuje.**

Jaké jsou Vaše názory na čtení knih u dětí a na (veřejné/školní) knihovny?

Základ: Celý vzorek, N=517

Průměrná známka:
1 (Zcela souhlasím) – 4 (Zcela nesouhlasím).

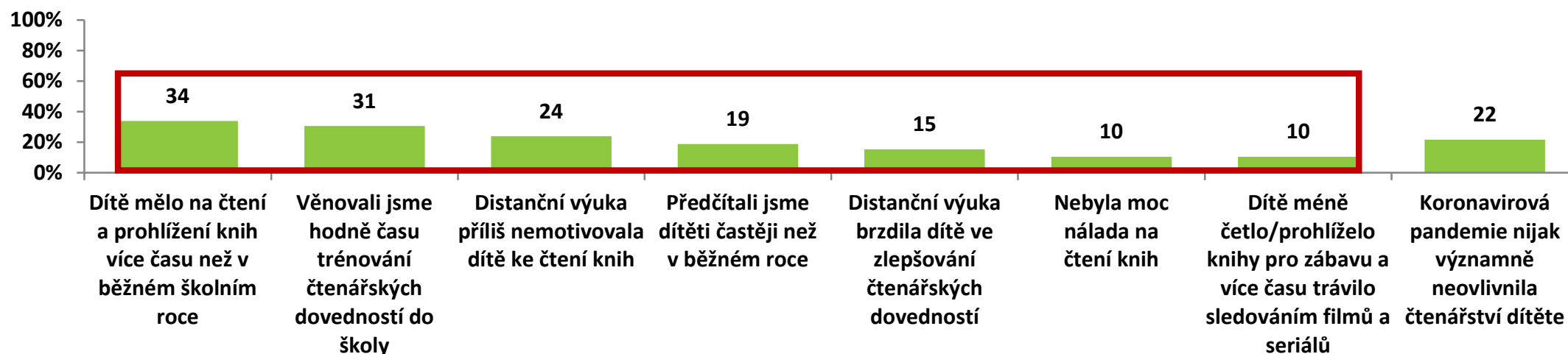
JAK PANDEMIE OVLIVNILA ČTENÍ KNIH U MLADŠÍCH DĚTÍ 6–8 LET?

Více času na čtení knih, zaměření na trénování čtenářských dovedností, nižší motivace ke čtení, horší podmínky pro rozvoj čtenářství kvůli distanční výuce.

Ovlivnila koronavirová pandemie v tomto školním roce čtení knih u Vašeho dítěte (včetně těch, co čtete společně s dítětem)?

Základ: Celý vzorek, N=517

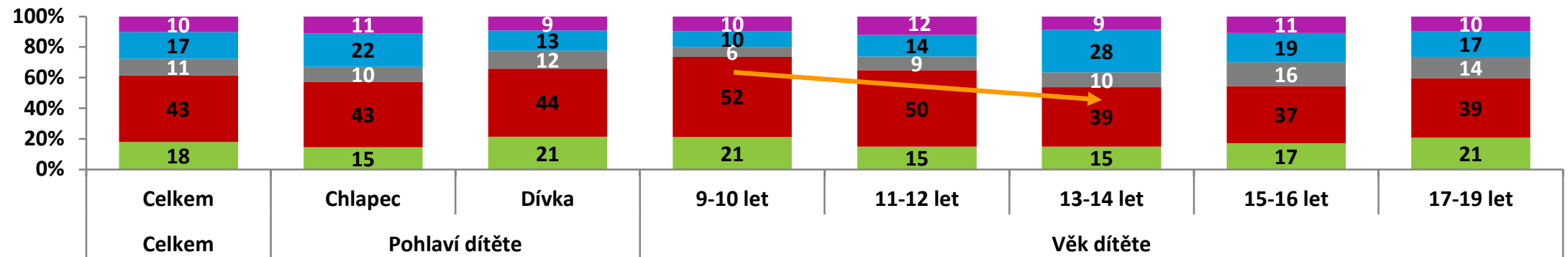
PANDEMIE VÝRAZNĚ NEOVLIVNILA ČTENÁŘSTVÍ STARŠÍCH DĚTÍ A MLÁDEŽE

Ovlivnila koronavirová pandemie v tomto školním roce Tvoje čtenářství, to jak čteš knihy?

Základ: Celý vzorek, N=1523

- Knihy jsem četl/a častěji (než před pandemií)
- Knihy jsem četl/a zhruba stejně často (jako před pandemií)
- Knihy jsem četl/a méně často (než před koronavirovou pandemií)
- Knihy (téměř) nečtu a nečetl/a jsem ani před pandemií
- Nevím, těžko říci

PROČ NĚKTERÉ DĚTI A DOSPÍVAJÍCÍ ČETLI V DOBĚ PANDEMIE MÉNĚ

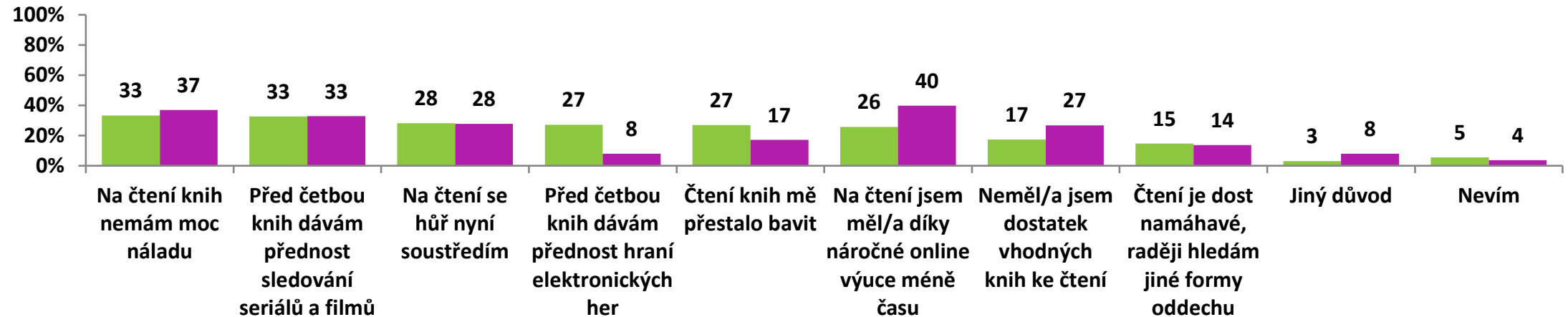
Méně času, chybějící nálada, upřednostnění online aktivit, horší soustředění +
NEDOSTATEK VHODNÝCH KNIH KE ČTENÍ

A proč jsi v letošním školním roce četl/a knihy méně často?

Základ: Četly méně často (než před koronavirovou pandemií), N=různé

■ Starší děti, N=74 ■ Mládež, N=102

PROČ NĚKTERÉ DĚTI A MLÁDEŽ V DOBĚ PANDEMIE ČETLI VÍCE

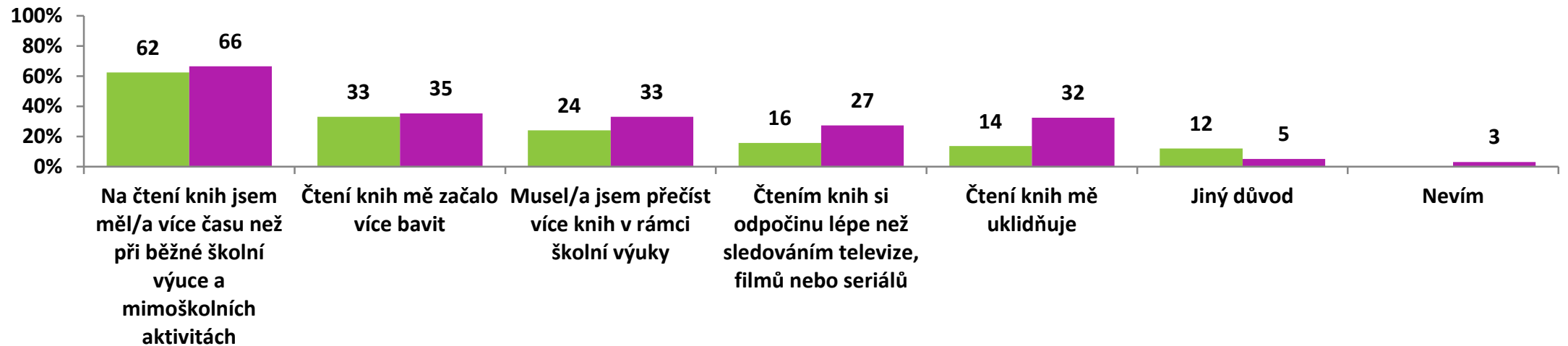
Na čtení bylo více času, četba je začala bavit, četba v rámci výuky a zklidnění/odpočinek.

Proč jsi v letošním školním roce četl/a knihy častěji?

Základ: Četly častěji (než před pandemií), N=různé

■ Starší děti, N=141 ■ Mládež, N=131

VÝBĚR KNIH A ZPŮSOBY JEJICH ZÍSKÁVÁNÍ

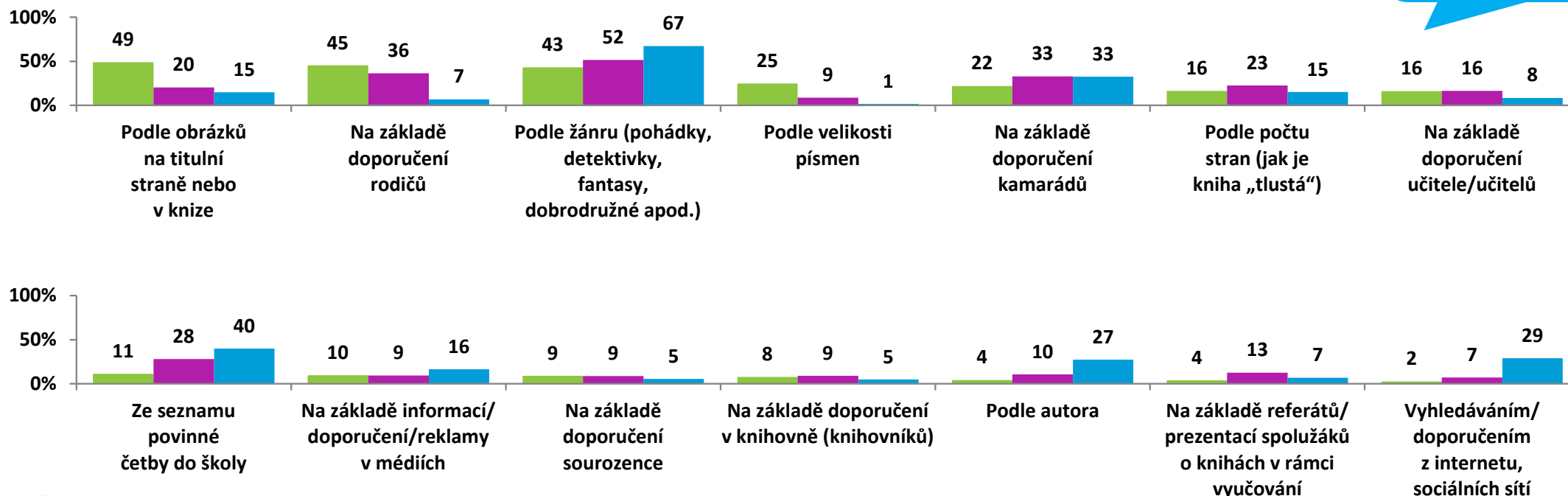
VZROSTL PODÍL DĚTÍ A MLÁDEŽE, KTEŘÍ VYBÍRAJÍ KNIHY PODLE ŽÁNRU

Vzrostl podíl starších dětí, které vybíraly na základě doporučení rodičů a dospívajících, kteří vybírali vyhledáváním nebo doporučením na internetu/sociálních sítích

Na základě čeho si nejčastěji vybíráš knihy, které čteš?

Základ: Čtou knihy alespoň jednou za čtvrt roku, N=různé

■ Mladší děti, N=474 ■ Starší děti, N=701 ■ Mládež, N=519

„Mám ráda fantasy a romantické knihy. Často jsou špatně napsané, ale mě to baví.“ (dívka, 18 let, septima 8letého gymnázia, Praha).

ŠKOLNÍ DĚTI ZÍSKÁVALY KNIHY NEJČASTĚJI Z DOMÁCÍCH ZDROJŮ A FORMOU DÁRKU, MLÁDEŽ NA INTERNETU

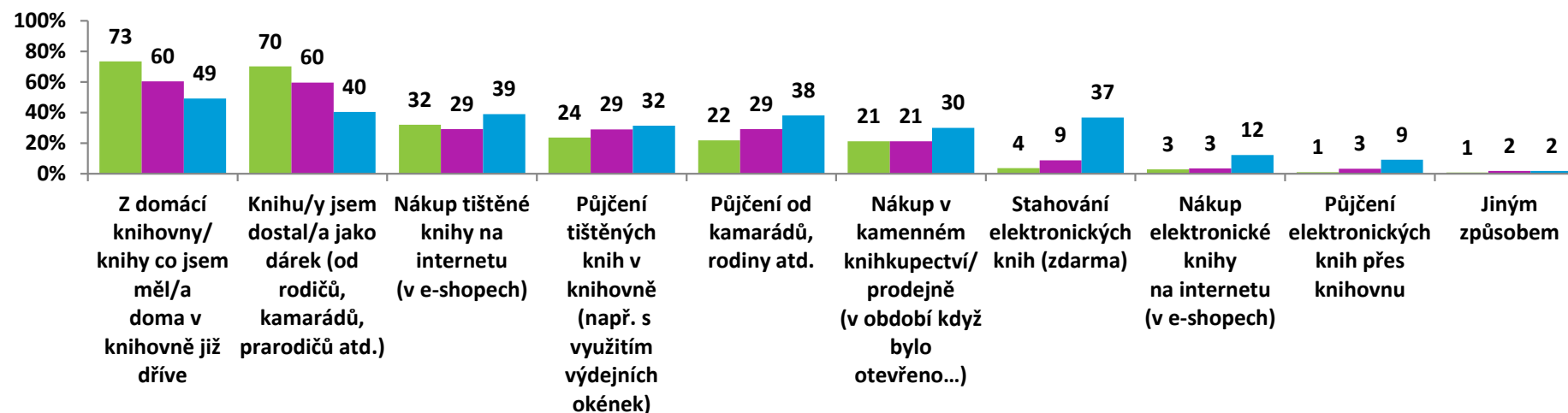
Podíl mladších dětí, které dostávají pravidelně knihu jako dárek, se meziročně zvýšil z 33 % na 43 %.

70 % mladých čtenářů, **38 %** dětských čtenářů získalo v uplynulém roce knihu prostřednictvím internetu/nákup, stahování atd.

Kde jsi získával/a v uplynulém období koronavirové pandemie (posledních 12 měsíců) knihy ke čtení?

Základ: Čtou knihy alespoň jednou za čtvrt roku, N=různé

■ Mladší děti, N=474 ■ Starší děti, N=701 ■ Mládež, N=519

OBLÍBENÉ ŽÁNRY A TITULY

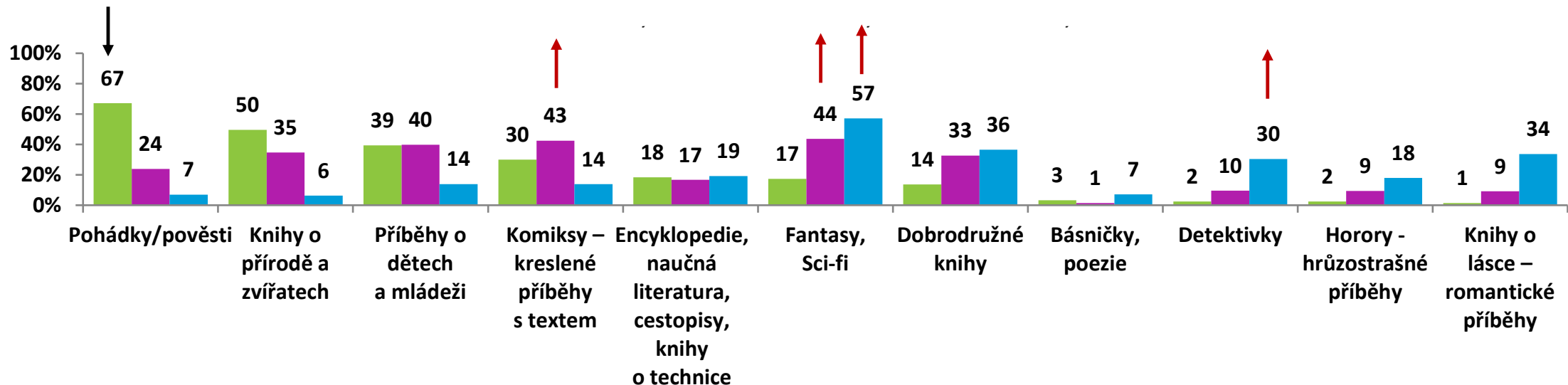

OBLIBA ŽÁNŘŮ SE VÝRAZNĚ MĚNÍ S VĚKEM DĚTÍ

Jaké knihy nejraději čteš?*

Základ: Čtou knihy alespoň jednou za čtvrt roku, N=různé

■ Mladší děti, N=474   ■ Starší děti, N=701   ■ Mládež, N=519

TITUL Z POSLEDNÍ DOBY, KTERÝ NEJVÍCE ZAUJAL

MLADŠÍ ŠKOLNÍ DĚTI 6–8 LET,

které čtou knihy alespoň jednou za čtvrt roku

2017:

Honzíkova cesta, Čtyřlístek, Povídání o pejskovi a kočičce

2021:

Honzíkova cesta, Harry Potter, Povídání o pejskovi a kočičce

STARŠÍ ŠKOLNÍ DĚTI 9–14 LET,

které čtou knihy alespoň jednou za čtvrt roku

2017:

Deník malého poseroutky, Harry Potter, Robinson Crusoe

2021:

Deník malého poseroutky, Harry Potter, Prašina

MLÁDEŽ 15–19 LET

2017:

Harry Potter, Padesát odstínů šedi, Zaklínač

2021:

Harry Potter, Zaklínač, 1984

Která kniha Tě v poslední době nejvíce zaujala? Jak se kniha jmenovala?

Základ: Čtou alespoň jednou za čtvrt roku, N=různé

ČETBA ELEKTRONICKÝCH KNIH, POSLECH MLUVENÉHO SLOVA

part de sa plus grande...
avec sa fille datait de lundi matin. Depuis, plus rien...
portable était coupé. Aucune des amies de Stephanie
n'avait pu la joindre non plus. Elle avait fini par se rendre
à l'appartement de sa fille avec la police locale, mais il n'y
avait personne.
J'allai immédiatement trouver Derek dans son bureau de
la brigade administrative.
— Stephanie Mailer, lui dis-je, la journaliste qui est
venue ici lundi, a disparu.
— Qu'est-ce que tu me racontes, Jesse ?
Je lui tendis l'avis de disparition.
— Regarde toi-même. Il faut aller à Orpheus. Il faut aller
voir ce qui se passe. Tout ça ne peut pas être une
coincidence.
Il soupira :
— Jesse, tu n'es pas censé quitter la police ?

RŮST NEPRAVIDELNÝCH ČTENÁŘŮ ELEKTRONICKÝCH KNIH U MLÁDEŽE

Vzrostl ale i počet těch, co dávají přednost papírovým knihám.

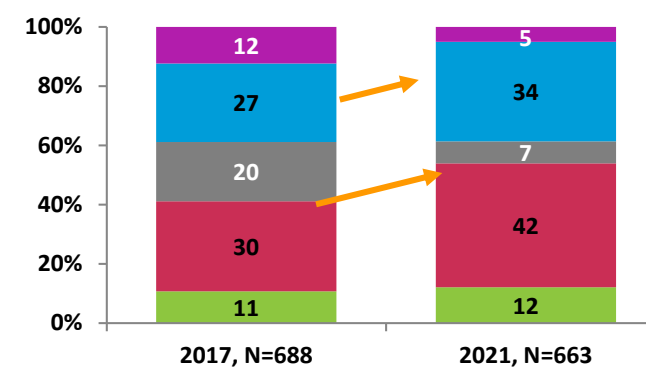
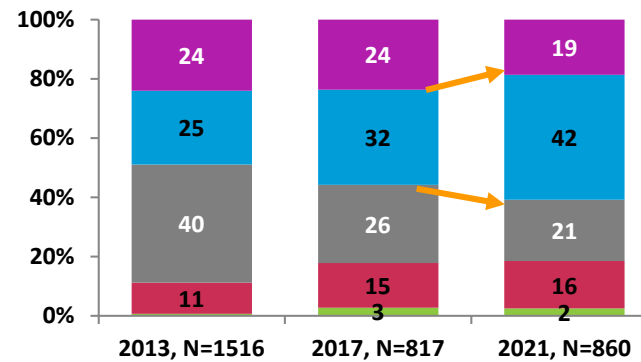
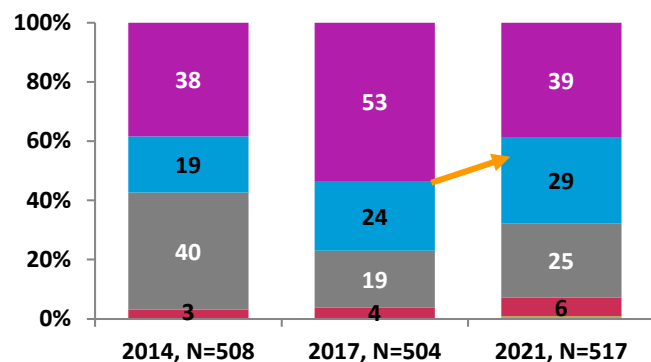
„Kniha v ruce je úplně jiný zážitek, voní.“ (matka 8letého chlapce z 3. třídy, Liberec)

„Začala jsem je číst, když byl Covid. Knihovna byla zavřená a neměla jsem co číst, tak mě napadlo hledat na internetu něco legálního a zadarmo, našla jsem na Databázi knih. Ale mám radši klasické knihy.“ (dívka, 11 let, prima 8letého gymnázia, Sedlčany)

Četl/a jsi někdy nějakou knihu v elektronické podobě (na čtečce, tabletu nebo počítači)?

Základ: Celý vzorek, N=různé

- Ne, nevím, co si pod tím mám představit
- Ne, nikdy, dávám přednost papírovým knihám
- Ne, nikdy, ale rád(a) bych to zkusil(a)
- Ano, již jsem knihu/knihy v elektronické podobě přečetl/a nebo ji právě čtu, ale nečtu elektronické knihy pravidelně
- Ano, knihy v elektronické podobě čtu pravidelně

RŮST PRAVIDELNÝCH I OBČASNÝCH POSLUCHAČŮ MLUVENÉHO SLOVA

43 % mladých posluchačů začalo poslouchat víc v období pandemie

38 % mladých posluchačů u povinné četby preferuje poslech místo čtení knih

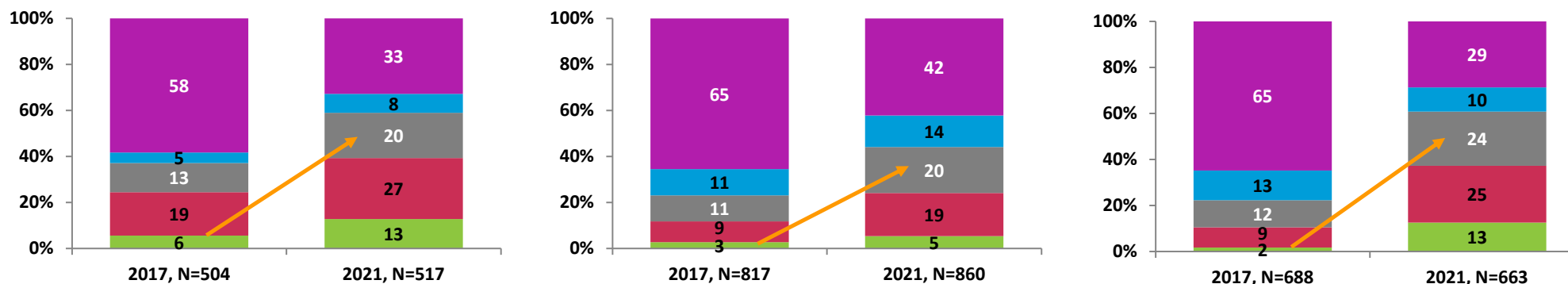
27 % posluchačů z řad starších dětí dává přednost poslechu mluveného slova před četbou knih

„Spíš je to o ulehčení života rodičů, než že by to mělo nějakou přidanou hodnotu. Máme pohádky na flashce a někdy to děti poslouchají po obědě nebo před spaním.“
(matka 7letého chlapce z 1. třídy, Pardubice).

Posloucháš někdy mluvené slovo (audioknihy, podcasty, krátké pohádky)?*

Základ: Celý vzorek, N=různé

- Ano, pravidelně
- Ano, občas
- Ano, málokdy (v posledním roce alespoň jednou)
- Ne, ale dříve jsem poslouchal/a
- Ne, nikdy jsem audioknihy neposlouchal/a

DĚKUJI ZA POZORNOST.

nielsen | ADMOSPHERE

Hana Friedlaenderová
Senior Research and Insights Manager
+420 602 265 277
Hana.Friedlaenderova@admosphere.cz

Českobratrská 2778/1
130 00 Praha 3
+420 222 717 763
www.nielsen-admosphere.cz